

፫ THE Addis Ababa Conference:
The Implication for Inter-African Cooperation in Education. 1961-1979
 A Dissertation University of
 Oklahoma College
 By Gashaw Weyneshet Lake 1981

ረቂቅ ሀሳብ ባጭሩ

እ.ኤ.አ. በግንቦት ወር 1960 ዓ/ም በአዲስ አበባ ለአሥር ቀናት የተካሄደው የመጀመሪያው «የአዲስ አበባው ጉባኤ» በመባል የታወቀው ሰብሰባ ከዚያን ዓመት ጀምሮ ለሚቀጥሉት 20 ዓመታት እንደትና ምን ያክል በአፍሪካ አገሮች መካከል ያለውን መተባበር እንደረደ የሚተቸ ጽሑፍ ነው።

እ.ኤ.አ. በ1960ዎቹ ዓመቶቹ ውስጥ አያሌ የአፍሪቃ ሀገሮች ከቅኝ ግዛት ነፃ በወጡበት ጊዜ እያንዳንዱን ሀገር የብሔራዊ ደህንነት፣ የኢኮኖሚ መደሰደል፣ እንደሁሉም ባጭር ጊዜ ውስጥ ዘመናዊነትን የመቀደጃት ችግሮች ተደቅነውበት ነበር። እነዚህን አባይት ችግሮች ለመወጣት ከተዘየደት ዘዴዎች መካከል አንደኛ ዋነኛው ትምህርት ነበር። ከዚህ ውሳኔ በኋላ ትምህርትን በየሀገሩ በወል ለማሰራጨትና ለማስፋፋት የጋራ መገናኛ ይህን ዘንድ ጉባኤ መመሥረት አስረሳቂ ሆኖ በግጥጥታቸው «ትምህርትን በአፍሪቃ ለማደራጀት የአፍሪቃ ሀገሮች ጉባኤ» ወይም ባጭሩ «የአዲስ አበባ ጉባኤ» የተሰኘውን መድረክ ፈጠሩ። የዚህ ጉባኤ መፈጠር በትምህርት አኪያ ያሉትን ችግሮች ለማስወገድ በሚደረገው ጥረት የመጀመሪያው ሲሆን በአፍሪቃ አሀገር ደረጃ የተተለመ በመሆኑ ደግመኛ ጥቅም ነበረው።

ይህ ጥናት የመረመራቸው ነጥቦች፤

- ፩ የአፍሪቃ ሀገሮች ይህን ጉባኤ ሲቀረቁሩ የተነሡበት መነሻ ምክንያት ምን ነበር?
- ፪ ይህ ጉባኤ ትምህርትን አስመልክቶ መሠረታዊ ፍልስፍናው ምን ነበር?
- ፫ ጉባኤው ይህን ፍልስፍና በያንዳንዱ ሀገር ገብሮ ላይ መዋሉን ለማረጋገጥ የተጠቀመባቸው ዘዴዎች ምን ነበሩ?

፩ እያንዳንድ አባል ሀገር የጉባኤውን መንፈስ በመከተል ያገኘው ጥቅምና ውጤት ምንድን ነው?

፪ ከእንግዲህ ሰዎች ጉባኤው ምን ዓይነት አስተዋጽኦ ሊኖረው ይችላል?

የአዲስ አበባው ጉባኤ ትምህርት ነክ የሆኑ ችግሮችን በህብረት ለመቋቋም ለአፍሪቃ ሀገሮች የመጀመሪያውን በር ከፍቷል። ትምህርት ነክ ችግሮች ሳይ በሚወያዩበት ሂደት ወቅት አባል ሀገሮች ርስ በርሳቸው የመከባበርና የመደገግ መጥ ባህል መትከል ችለዋል። በተለይም በአንድ አህጉር ሳይ እየኖሩ በቅኝ ገዢዎች የተነሣ በተለያዩ የትምህርት ሥርዓት፣ የፖለቲካ ተቋሞችና የባህል ዘዴ እንዲኖሩ የመፈራረቁ አዝማሚያ ጋልቶ ይታይ ስለነበረ የጉባኤው መደንገግ ይህን ሁኔታ እንዲለዝብ ረድቷል። ስለዚህም የአፍሪቃ ሀገሮችን በጅምላና በተናጠል የሚመለከቱ አዲስ ሁኔታዎችን በአንድነት ሆነው እንዲያጤኑ፣ ወሳይ አስተሳሰብም እንዲኖራቸው ጉባኤው ረድቷል። የደረጃ (ምዕራባዊያን) ሀገሮችና የአፍሪቃ ሀገሮችም በትምህርት ረገድ የሚያስፈልጋቸውን ነገርና ያላቸውን አቋም እንዲገነዘቡ ረድቷል። ይህ ጉባኤ እያንዳንድ አባል ሀገር በተናጠል የራሱን ተፈጥሮአዊና ሰብአዊ ሀይል በመጠቀም እንዲሁም ከውጭ የሚገኘውን እርዳታ በተገቢው መንገድ ጥቅም ላይ ለማዋል ያለውን ገንዘብ መገለጫ መሆኑን ግወቅ ተገቢ ነው። የዚህ ጉባኤ መንፈስና ዓላማ የሚያስረግጠው ተጨባጭ ፍልስፍና ቢኖር የሰው ልጅ ያለውን የጋራ ችግር በህብረት ለመወጣት መላ የሰውን ልጅ የሚጠቅም ትምህርት ለማግኘት በሰላማዊ መንገድ መሠማራት እንደሚያገኝ ነው።

፩. The Dialectics of the Ethiopian Student Movement 1960-1974

A Masters Thesis

African Studies and Research Department Howard University,
Washington D.C.

by Fentahun Tiruneh May 1988

ረድቅ ሀሳቡ ባጭሩ፤

ጽሑፉ የኢትዮጵያ ተማሪዎች ንቅናቄ የፖለቲካ ተግባሩን አጉልቶ ለማሳየት ጥረት ያደርጋል። በተማሪዎች ንቅናቄ ሰቢያ የንዑስ ከበርቴው ሚና በኢትዮጵያ ፖለቲካ ውስጥ ምን እንደሚመስል ለማሳየት መከራ ያደርጋል። ይህ

ጥናት ከዚህ ቀደም የኢትዮጵያ ተግራዎች እንቅስቃሴን ታሪካዊ ሂደት የገመገሙትን ጽሑፎች በመመርመር ያሳዩውን ድክመት በተለይም በአመለካከት ደረጃ ዝግና ቀናናዊ (dogmatic) የሆኑትን በመታረግ ትክክለኛውን ሀቲታዊ (dialectical) አቀራረብ ለማሳየት ይሞክራል። ስለዚህም ጥናቱ ሀቲታዊ ንድፈ-ሀሳብን (Dialectical Theory) በመጠቀም የኢትዮጵያ ተግራዎች ንቅናቄ በ15 ዓመታት ውስጥ ያጠናቀቃቸውን ፖለቲካዊ ቁም ነገሮች ይገመግማል። ማዕከላዊና አቢይ መከራከሪያው ላይ በተመለከተው የጊዜ ወሰን ውስጥ በኢትዮጵያ የፖለቲካ ዲሞክራሲ ስላልነበረና ፖለቲካዊ ነፃነቶች የተነፈጉበት ወቅት ስለነበረ የተግራው እንቅስቃሴ የፖለቲካ ፓርቲ ጠባይ ይዞ በማዕከላዊው መንግሥት ላይ የተቃውሞ ፖለቲካውን መርቷል የግሏ ነው።

ጥናቱ ስድስት ምዕራፎችን ይዟል፤

- ፩ ይህ ክፍል መንደርደሪያ ሀሳቦችና ለጥናቱ መጠቀሚያ የሆነውን ንድፈ-ሀሳብ እንዲሁም ለጥናቱ መነሻ የሆኑትን ስለተግራ ማህበር በተለይም ስለኢትዮጵያ ተግራዎች ንቅናቄ የተፃፉ መጽሐፍትንና ጽሑፎችን ይገመግማል።
- ፪ ይህ ክፍል የተግራው እንቅስቃሴ በተከሄደባቸው ዓመታት የነበረውን የሕብረተሰቡን ፖለቲካ ኢኮኖሚያዊ ሁኔታ በተለይም በከተሞች የነበረውን የመደቦች አሠላለፍ ይገመግማል።
- ፫ ይህ ክፍል በውጭ ሀገሮችና በሀገር ውስጥ የነበሩትን የተግራ ማህበሮች እነሣሥ ታሪክ ባጭሩ ይተርካል። የዚህ ምዕራፍ አቢይ ተግባር የውጭው የኢትዮጵያውያን ተግራዎች እንቅስቃሴ አካል ከውስጡ እንቅስቃሴ እንደት እንደተዘመደና እንደተሣሠረ ማሳየት ነው። ስለዚህ ይህ ክፍል በተለይ የተግራው እንቅስቃሴ በድርጅት አወቃቀር ተግባሩ ላይ ምን ተግባሮች እንደፈፀሙ አጉልቶ ለማሳየት የግሞክር ነው።
- ፬ ይህ ክፍል የተግራው እንቅስቃሴ ያደረገውን ተግባራዊ የፖለቲካ እንቅስቃሴ ይተርካል። በዚህ ምዕራፍ ላይ ጎልቶ የግታየው በሀገር ውስጥ የነበረው የተግራ እንቅስቃሴ አካል ግና ነው።
- ፭ ይህ ክፍል ደግሞ በተግራው እንቅስቃሴ ውስጥ የተከሄደትን የፖለቲካ/ንድፈ-ሀሳብ ክርክሮችና ጉባኤዎች ፤ እንዲሁም የወጡትን የፖለቲካ ውሳኔዎች ከነሂደቱ ለማሳየት ይሞክራል። ይህ ተግባር በተለይ እንፃራዊ የፖለቲካ ነፃነት ባለበት ከኢትዮጵያ ውጭ ባሉ ሀገሮች ውስጥ የተግራው

እንቅስቃሴ አካል ያደረገውን አስዋጽዖ ይመለከታል። በተግራዎቹ መካከል የነበሩት ፖለቲካዊ ትግሎች ሳይ ትኩረት በግራዎቹ ጊዜ ምን ያክል ጥልቀት ያለው ውይይት ግድረግ እንደቻሉና ከሌላው የኢትዮጵያ ሕብረተሰብ ለየት ያለ ፖለቲካዊ ጠባይ እንደሰያዘቸው ለግሳየት መከራ ያደርጋል።

፤ መደምደሚያው ከፍል በመጀመሪያው በተግራው እንቅስቃሴ ሳይ የተጻፉትን ሂሶች ጽሑፍ በመመርመር ሂስ ያቀርብና መከራከሪያ ነጥቡን ለግሰመር የኢትዮጵያ ተግራዎች ንቅናቄ ያካሄደቸውን ድርጊቶችና ሂደቶችን በግንኙነብ ይደመድማል።

* * * *

የሚቀጥለው ጥናታዊ እትም፤

ድርቅና ጠኔ በኢትዮጵያ

፪ኛ ዓመት ቁጥር ፭፣ ድርቅና ጠኔ በኢትዮጵያ በሚል ርዕስ ጥናታዊ ቁጥር ይዘ እንደሚወጣ ማስታወቃችን ይታወቃል። ይህ ቁጥር በኢትዮጵያ ላይ በተደጋጋሚ የሚመጣው የድርቅ ችግር ላይ መሠረታዊ ጥያቄዎችን የሚመልስ እንደሚሆን ተስፋችን ነው። ጥያቄዎች ላይ መልስ በሚሰጥበት ጊዜ የአንዳንድ ቃላት ፍቺ አስፈላጊ በሚሆንበት ጊዜ ደራሲው ቃላቱን ወይንም ጽንሰ-ሀሳቡን በማብራራት እንዲጀምር እናስታውሳለን።

በኛ በኩል ድርቅ ብለን የምንጠራው በፀሐይ መበርታት ምክንያት መሬት ላይ ያሉ እጽዋት መድረቅ የሚገደደበትን ሁኔታ ለመገለጽ ነው። ብዙውን ጊዜ ድርቅ ከዝናም መቋረጥ ወይንም መጥፋት ጋር ይዘመዳል።

ጠኔ ብለን የምንጠራው ደግሞ ከረሀብ ደረጃ አልፎ ሕዝቡ የሚበላው ምግብ የሚጠጣው ውሃ ተራግፎ ሕዝቡ በገፍ የሚሰደድበትና የሚሞትበትን ደረጃ ለመገለጽ ነው።

ድርቅና ጠኔ በኢትዮጵያ ተወበሞ ሁኔታ ሲመረመር ለድርቅ ተፈጥሮአዊ መነሻ ምክንያት ቢኖርም ከተራ ረሀብ ማደ ሕዝቡን ሠፈሩንና ቀየውን ለቆ መሰደድ የሚገደድበት እና በገፍ የሚሞትበት ሁኔታ በምን ተወግሪ ምክንያቶች እንደሚፈጠር ለማወቅ ጭምር መሆን ይኖርበታል። ስለዚህም ድርቅ፣ ረሀብና ጠኔ ከሀገሪቱ ኢኮኖሚ፣ ከፖለቲካ፣ ከሕዝብ ባህል፣ ከዓለም አቀፍ የአየር ጠባይ ከፍልሰፍና ከታሪክ እና ከመሰሰሉት አንጻር እየታየ ቢተነተን ሰፊ ዕውቀታዊ ክምችት ሊፈጥር ይችላል። ድርቅ ሀገሪቱን ከመታ በኋላ የድርቅ አስቸኳይ አስተዳደር የሚያሻው በመሆኑ በኢትዮጵያና በሌሎችም ሀገሮች የድርቅ አስተዳደር ምን እንደሚመስልና እንደትሰ መሻሻል እንዳለበት መጠቆም ወደፊት ለሚመጡት ችግሮች አስቸኳይ

መፍትሄ ለመዘየድ ይረዳል።

ቀጥሎም የድርቅና ጠኔ ችግር እንዴት ሊወገድ ይችላል የሚለው ጥያቄ ከመነሻ ምክንያቱ በመነሳትና ከርሱም ጋር በማዘመድ መፍትሄ መጠቅም ሌለው ተገባር ነው። እንደንድ ደራሲያን በእንድ ድርቅ በጠቃው ሀገር ውስጥ በማንኛውም ጊዜ በቂ የምግብ ክምችት ይኖራል ይላሉ። ችግሩ ያለው የምግቡን ክምችት በድርቅ ለተጠቃው ሕዝብ ማደረሱ ላይ ነው ይላሉ። ሌሎች ተከራካሪዎች ደግሞ፤ ምንም እንኳን ምግብ ቢኖር በመደብ ልዩነት የተነሣ የእህል ዋጋ ስለሚጎርበት ደህው ክፍል ገዝቶ ሕይወቱን ማቆየት ይሰነዋል ስለዚህም የመሞት ወይንም በበሽታ የመበከል ዕድል ይጠብቀዋል ይላሉ። ሌሎች ተከራካሪዎች ደግሞ የጠኔ ችግር ከመደብ አሰላለፍ ጋር የተቆራኘ ስለሆነ ሥርዐታዊ ለውጥ የገድ አሰራረ ነው ይላሉ። ሌሎችም ክርክሮች ይኖራሉ።

ከእዘጋጅው ክፍል

ለ «አዋልደ-ወንድ»

መነሻ

አንድ ኅብረተ ሰብ ባላባወና ባልጠበቀው ዓይነት፣ ከአንድ መራራ የፖለቲካ፣ የኢኮኖሚና፣ የሶሻል ቀውስና ክስ ረት ውስጥ ድንገት በተዘፈቀ ጊዜ፣ በግለሰቦችም ሆነ በማኅበረ ሰቡ ላይ ባዙ አሳዛኝና አስቀያሚ ድርጊቶች ይፈጸማሉ። በመንታ ትውልዶች ያስተሳሰብ ግጭት አንጻር፣ ወላጅን ከተወላጅ፣ ወንድምን ከወንድም፣ ወንድን ከሴት፣ ከተጫን ከገጠሬ፣ በአእምሮ አዳሪውን ከጉልበት አዳሪው፣ ያጋጫል፣ ያናቁራል፣ ያናችፋል። ይህ ዓይነቱ ሁኔታ፣ አንድ ዓይነት ማኅበረ ሰብ ፣ በነገር የለውጥ ሕግ ተገድዶ፣ ወደ አዲስ ማኅበረ-ሰብነት ሲለወጥ የሚያጋጥም፣ የሰው ልጆች በሚኖሩበት አካባቢ ሁሉ፣ ሲመጣ ሲሔድ፣ ሲወጣ ሲገባ፣ ሲያረጅ ሲተካ፣ ሲዘቅጥ ሲለወጥ፣ በየዘመኑና በየወቅቱ የሚከናወን ተዋሚ ክስተት ነው።

የለውጡን ሁኔታና ኪደት፣ ይዘትና ቅርፅ፣ የሚወስኑት ምክንያቶች፣ አካባቢና ዘመን፣ የማኅበረሰቡ የንቃት ደረጃና ያደረጃጀት መዋቅር፣ የትዝምድ-ምርትና አምጺ-ምርት፣... ዓይነተኞቹ ሲሆኑ፣ ያለፈው ትውልድ ያስተሳሰብ ቅርስና ይጠቀምበት የነበረው የታዳጊ ሕፃናት ያስተዳደግ ሥርዓት በየበኩላቸው ለሚፈጠረው ለውጥ አስተዋፅኦ አላቸው። ያን ዘመን-ማዕደት (የሽግግር ዘመን) በሚገባ ለማስተናገድ ያልተዘጋጀ ሕዝብ፣ አቤት የሚደርስበት ፍዳ!

በዚች ተንጽል ታሪክ ውስጥ ይህ እውነታ ከድሕረ የካቲት ወዲህ በሰፊው ማኅበረ-ሰብ ውስጥ ቀርቶ፣ በትንሽዋ አንድ ቤተ-ሰብ ውስጥ እንኳ፣ እንዴት እንደተንጸባረቀ ያሳ

ያል። የወንድማማቾችና የወላጆቻቸው ታሪክ የነበረና ያለ እውነታም እንኳ ቢሆንም፤ ጭብጣዊ የታሪኩ ይዘት በሕይወት ያሉ ሕያዋንን ጭምር በተምሳሌት ከመጠቀሙ በስተቀር፤ ግንንም አይመለከትም። በሥነ-ጽሑፍ ታሪካዊ ኪደት ውስጥ፤ ብዙ ጊዜ ተዘውትሮ እንደታየው፤ አንዱ ደራሲ ካምቻትካ ተቀምጦ የጻፈው ድርሰት፤ ከነሙሱ ባሕርያቱ ጋር ሌላ ደራሲ አላለካ ተቀምጦ ከጻፈው ታሪካዊ ይዘት ጋር ያለ ነገር አላትና ያለ ጥሉሽ፤ ያለ እማጭና ረማጭ ተጋብቶ ይገኛል። ፈረንጆቹ ይህን መሰል አጋጣሚ “ ኮኢንስደንስ ” ይሉታል። “ ተአምራዊ ጥምረት ወይም ሳይገናኙና ሳይተያዩ ተመሳሳሉ በመስተጻምርነት መዋሓድ ” እንደግለት ነው። እንደዚህም ሁሉ በዚህ ተንጽል ድርሳን ውስጥ ሰፍረው የሚገኙ ባሕርያት በሙሉ የኮኢንስደንስ አጋጣሚ ካልሆነ በስተቀር፤ “ እኔን ይሆናል ” የሚሰውን ባይ ሁሉ በጭራሽ አይመለከትም። የኢትዮጵያ ድሕረ-የካቲት ከድኩዶ ካስወሰደው የቀውስ ዱብ ዕዳዎች ውስጥ አንዱ ከሥተት እንደሆነ ግን ሁላችንም እንደምንገነዘበው አምናለሁ። ያንድ ቤተሰብ ልጆች የርስ በርስ መከላከል፤ የወላጆቻቸውን ጤንነት እንዳቃወሰው፤ በዚህች አጭር ታሪክ አማካይነት ለማሳየት መሞከራ፤ የደረሰብን ቀውስና ክስረት ምን ያህል የሚጎመዝዝ መራራ ሠፍነግ መሆኑን እንደሚያስረዳልኝ ተስፋ አደርጋለሁ። ከዚህ አስተሳሰብ ክልል ውጭ ግን የሚሠነዘር ሌላ ትርጉም ቢኖር፤ ትርጉማኑን እንጅ እኔን አይመለከትም።

«አዋልደ - ወንድ»

ገ. ኒ. ብልጣሰር
(ሰዊድን)

«... መከረኛ እናት መንታ ልጆቻ ወልደ፤
እንደ ስት ሌላው ግይ፤ ጸሩራን ደብ ዕደ፤
ወግ ደርሷት ስትጦር፤ ባልሠራቸው ፍደ፤
ስትኖር ልትሞት ነው፤ ሀይወት ሆኗት ባደ...»

... ያለችበት ማጎበረ ሰብ ያወጣለት ስያሜ «እናት» ነው። እንስፍስፏ እናት፤ እምዬ። ስምነቱ የወል፤ ስም ይሁን እንደ የትኛዋም እናት እንደ ግል የተፀውአ ስሟ ታየዋለች። ስምነቱ የመጀመሪያዋ ሴት በወላጅነት እስከታወቀችበት ወቅት አለ፤ ይኖራልም። በዘመናት መካከል ሲንፈፏ የሚኖረውን የትውልድ ዝማ ያሰገኘችና የምታሰገኝ ምንጭ በመሆኗ፤ በየትኛውም ሕዝብ፤ በማናቸውም ሀገር እንደተከበረች ትኖራለች። ለረፀመችው የተፈጥሮ ሞያዋ ይህ የክብር ስጦታ ቢያንሳት እንደ አይበዘባትም። ለዚህም ውለታዋ በሕይወቷ እስካለች ድረስ በሰላም፤ በደስታ፤ በምቹት፤ ለመኖር ሌላው እንኳ ቢቀር የማህፀኗ ፍሬዎች ከሆኑት ልጆቿ የምትጠብቀው ተራ ወርታ ነው።

በምንኖርበት ሥርዓተ ባሕርይ ድክመት የተነሳ ብዙዎች ነገሮች እንደሚጠበቁት ሆነው አይገኙም። በዚህ ላይ ደግሞ የጥቂቶች ሰዎች የገብዝነት ጠባይ ሲበረዝበት የባሰውን መራራ ሁኔታዎችን ያሰያሉ። በዘመናችን እንዲህ ያሉ ጉምዘዘ ድርጊቶች፤ ከመቸውም ጊዜ ይልቅ ጉልተው ይገኛሉ።

እንደሚታመንበት ሁሉ፤ ሕገ-ተፈጥሮ የራሱ መመሪያዎች አሉት። በዚህም መሠረት ፀሐያችን መቀቷዋንና ፀደሷን ከመስጠት አልተቆጠበችም። በዚህም ዕለታት ይነጋሉ ይመሻሉ። ዕጽዋት ያብባሉ ያፈራሉ። ክረምትና በጋ ይፈራረቃሉ፤ ንፋሳት በዘፈቀደ

እይነፍሱም። የመንገድ ምዕራብ ሥምሪቱ፤ የራሱ ሕገ-አመክንዮ አለው። የሥግረቱ መፍጠንና መዘግየት የራሱ የሆነ መርሐ አለው። ማያት ይፈሰሳሉ። ከልተገደዱ በስተቀር ፍሰታቸው የተዋረድ ቀል ቀሊት ነው። ከኹረት በላይ የሚጠጣን ጅብ፤ ከበታቸው የምትጠጣውን እህያ እደፈረሰችብኝ ማለት እይኛልም። ...ዓለም ከነተፈጥሮዎቿ በጤነኛ ኪደት ሰይ ትገኛለች። የሚያንገዳግዷት እንከኖቿ ግን ጥቂት እይደሉም። እመንጭዎችም እሰዎች ናቸው!!

ከሚኖሩበት ደመ ነፍስ ፍጡራን ሁሉ፤ ሰው የተባለው፤ ዓለምን እንደነጅሰት አለ። የሚበሳውን ከሚኩሳበትና የሚጠጣውንም ከሚሸናበት አልፎ፤ በሠራው መርዙ እየመረዘት ነው። የነሰነሰበት መርዝም፤ ሲጠዘጠዝትና ሲመዘምዘት ቶይቷል። የሰዎች ዓለምን መድፈርና ማሰቸገር፤ ከራሳቸው የርሰበርሰ ግጭት የተፈጠረ ነው። ፍልስፍናቸው እርስ በርስ ይፋሜላሉ። እንደ ክፍል የሰዎች መሠረት ግለሰብ ነው ብሎ ሲያስተምር፤ ሌላው ደግሞ ቤተ ሰብ ነው እያለ ያስተምራል። የቀረው ክፍል ደግሞ፤ ጠቅላላው ኅብረተሰብ ነው ብሎ ይሰብካል። በዚህ በተሳካረ እስተሰብኩት ውስጥ፤ ጭሌዎች ይጠቀማሉ፤ የዋሁን ይጉዳሉ። የመንታ ጽንፍ አባሎች በተቆራቆሱ መጠን፤ ደፋቸውና ጦሳቸው ሌላውን ገር ክፍል እንደረበሽ ነው። ጽንፋውያን ግን፤ ምንጊዜም «ፕሪንሲፕል ያድናል፤ ፕሪንሲፕል ይገባል» ይላሉ። የነሱ ዓላማ ግብ እስከመታድረስ፤ ዓለም የሆነችውን ብትሆን፤ ደንታ የሰቸውም። የነሱ ምኞት ይፈጸም እንጅ፤ እረጋውያን ወላጆቻቸው፤ የዋሁ ሕዝባቸው ጤዛ ቢሰብስብ፤ እፈር ቢምስ ደንታቸው እይደለም። የነሱ የራሳቸው ሐሳብ ብቻ የነጠረ የጠራ ይመስላቸዋል። የሌላውን፤ በፈለገው ዐይነት በቂ እሳማኝ ማሰረጃ ቢቀርብም ይሞታሉ እንጅ እይቀበሉም። ይህ ግትርነታቸው የገመደት ይመስል እየከረረ ይወጥራል። ጦዘ በሚወጠርበት ደረጃ ሲደርስ፤ ዐይነ ጎሲናቸው ዉርሰ ይታወራል። በዚያን ወቅት የሚሠሩት ሁሉ እይታወቋቸውም። የሚፈሰ የሰው ደም፤ ተራ ውሃ ይመስላቸዋል።

ለእንደዚህ ያሉ ልጆች እናት የሆኑ እንድ እመቤት አዲስ አበባ

ይኖራሉ። ሰማቸውም ወ/ሮ ትምክህተ ይበሳል። ተጆምሮ እስከሚወረስ ያደሰ አበባ ነዋሪ ናቸው። ወ/ሮ ትምክህተ በኖሩበት ግንባረ ሰብ ሥርዓት መሠረት እኩያቸውን በቁርባን ተድረው ረዥም ጊዜ ኑረዋል። በሕገ ተፈጥሮ ሥርዓትም ልጆች ወልደው አሳድገዋል። ባለቤታቸው ባለምባራስ ወንድ ይበሳሉ። በዕድሜ ከወ/ሮ ትምክህተ ጋር ብዙ አይበላለጡም። ንብረታቸው የደራ ትዳራቸው የሞቀ ነበር። በዚያ የረዥም ዘመን የትዳር ዘመናቸው፣ እንድ ጊዜ ብቻ መንታ ወንዶች ወልደው ነበር። ይህም የሆነው የጣሊያን ወረራ ካከተመ በኋላ ነው። በሰለት ጊሳ የተገኙ ልጆች ነበሩ። «ወንድ ወንድ ወለደ» የሚል ዘፈን አስፈልሰፈው ወራት አዘፍነዋል።

እሊህ መንታ ልጆቻቸው፣ ለወ/ሮ ትምክህተና ባለምባራስ ወንድ የሕይወታቸውን ያህል፣ ምትክ የማይገኝላቸው ቅርሳቸው ነበሩ። የአካባቢያቸው ሥልጣኔና ባሕል የፈቀደላቸውን ያህል፣ በሚገባ አሳድገዋቸዋል። እጅግ ስለሚሰሱላቸውም፣ እንደንደ በጣም ያሞላቅቋቸው ነበር። በተለይም፣ የማቶላመጫ ስም ሰጥተው ከዋና ሰማቸው ይልቅ፣ በዚህ ሰማቸው እንደጠሩ አርገዋል። እንደ ውልደታቸው ቅደም ተከተል «መሩ» እና «መራ» ይባሉ ነበር። ትምህርት ቤት ውለው እስኪመጡ ድረስ፣ ወላጆቻቸው ልባቸው ተሠቅሎ ይውላል። ተዉንቀው ተጠበው ነው ያሰደገቸው። ጉንፋን እንኳ ሲይዛቸው፣ ከልጆቻቸው ይልቅ ራሳቸው ይታመሙ ነበር። ይሳሉላቸው የነበሩ መንታ ልጆቻቸውም ቢሆኑ በትምህርቱ አልሠነፉም ነበር። እንደያውም አይተኙበት ጆንደ ሆነ እንጅ ዲግሪ እስከማግኘት ድርሰዋል። በዚህም ሙያቸው ተሸመውበታል፣ ተሸልመውበታል።

«ልጆቼ» እያሉ ወላጅ ወ/ሮ ትምክህተና ባለምባራስ ወንድ ጥሩ ኑሮ በጀመሩበት በተደላደለ ሕይወት ውስጥ፣ ያልጠበቁት ነገር ድንገት ረከ። የየካቲቱ ሕዝባዊ ግፊት ያመጣው ዲብ ሰዳ ነበር። አደደሰች ሁኔታዎች መጡ፣ አደደሰች ሁኔታዎች ሔደ። ነገሮች ተመሠቃቀሱ፣ ተሠበጣጠሩም። መከሩን ከእንክርዳድ የሚለየው

ሰፊድና ወንፊት ሳይቀር፤ በቀጥታው መራጃ ተተክቶ፤ የግይደረገው ተደረገ። ንጹሐን ያለፍዳቸው ወደቁ። ግለሰቡ በየምርጫው ወገን። በዚህም ድርጊት ላይ መንታዎቻም፤ መሩ እና መራ ነበሩበት። የሚደንቀው፤ እሠላለፋቸው ጉራ ለይቶ መሆኑ ነበር። ከርባ ዓመት በላይ በፍቅር ተሳስረው የነበሩ መንታዎች፤ የለየላቸው ጠላቶች ሆኑ። እንደ የግዕዝላዊ መንግሥት ተጠሪ ሹም ሲሆን፤ ሌላው ፀረ ግዕዝላዊ መንግሥት ሆኖ ተሠለፈ። በየከምፓቸው መሸገው፤ «ቶይ ባላርድህ» በመባባል ይፎካከሩ ገቡ። ይህን ሁኔታ በስተጓላ ላይ የተረደ ወላጆቻቸው፤ መገቢያ ቀደደ፤ መሸሸጊያ ጊዳ፤ መርጫ ጊዳ ጠፋባቸው። የሚሆኑትን እጡ። የሚመገቡት እስኪያስመልሳቸው ድረስ፤ የመንፈስ ሕመም ተጠናወታቸው። ደረቅ ጭንቀት! የልጆቻቸው እንደያ መሆን «በእንቅርት ላይ ጆሮ ደግፍ» እንደሉ እንጅ፤ የሰም ዐብዮተኞች እላገባብ የዘረፏቸው ንብረትና ያወረሷቸው ድህነት፤ ብቻውን፤ ለግናደድ ይበቃ ነበር። ዘመድ እዝግድ እያጀበ ያሞቅ ያደምቀው የነበረ ያ ሙሉ ቤታቸው ተበትኖ ጭርታ ዋጠው። የቅጥር ሠራተኞቻቸው ሣይቀሩ፤ ነፃ ጉጃ ፍለጋ ተሠማርተው እልተመለሱም። ያልተለዩዋቸው ወደጆች ቢኖሩ፤ ታግኞቹ መንታ ድመቶቻቸው ነበሩ። በዚህ ሁኔታ ሲኖሩ ዐመታት አልፈዋል። በግንም የደረሰ ነው እያሉ፤ ያሉበትን ሁኔታ እያማርሩም።

በሩቅ ያሉ ልጆቻቸው ከየተሠማሩበት ጉራ አልፈው ደብዳቤ ይጽፋላቸዋል። በንደንደ ደብዳቤ ውስጥ የሰፈረውን ሐሰብ ሲያነቡ፤ ልጆቻቸው እስከመደረሻው ባይጽፋላቸው ይመርጣሉ። እጅግ መራራ ነው። በላምባራስ እንደ ቀን በረንደቸው ላይ ቁጭ ብለው፤ የግታ ፀሐይ ሲሞቁ፤ የድር የመንታ ልጆች ጊደኛ ሁለት ደብዳቤዎች እምጥቶ ይሰጣቸዋል። «ቤት ግባ» የግለቱ ልምድ ቀርቷልና «ደብዳቤዎቹ ከመጡ ሰንብተዋል በእደራ በሰው እጅ ነው የተላኩት። ሥራ በዝቶብኝ ትንሽ ዘግይተውብኛል!» ብሎ ነበር መልእክተኛው ለወንድ ሰጥቷቸው ከደጅ የተመለሰው። በላምባራስም ደብዳቤዎቹን ይዘው ባለቤት ትምክህተን እየጠሩ፤ «የልጆችሽ ደብዳቤ መጥተል! ቶሎ ነይ» ብለው ግርጆት ወደጅማ መረው

ሰሎናቸው ያመራሉ። እዚያም እንደደረሱ፣ መርገብ ከሞከረው ሰፋቸው ላይ ጋቢያቸውን እጣፍተው ቁጭ አሉና፤ እዘውትረው የሚያዘሟትን ባለ ልዩ ቅኝትና ቅሳዔ እንጉርጉር፣ ይዘይፋ ገቡ። ዜማዋ የማንንም ልብ እኝክ የምትውጥ ዐይነት ነበረች።

«የመንትዮቸ እናት ልቧም ሆኖ መንታ፣
ልብረር ልብረር ይላል፣ ወደሌበት ቦታ፣
አንድ ወደ ሰሜን፣ ሌላው ሰሜን ዋልታ፣
እንደረረደበት ሌደ ሲገባታ፣
ባለፈጸመው ወንጃል፣ በልጆቻ ትዝታ!»

«ይቺ የዋይታ ዜማህ፣ አትሰለችህ መቼም! ዛሬ ደግሞ ምን ጽፈውልን ይሆን?» እያሉ ከባለምባራስ በስተፊት ያለውን የሚዘምር የሰሎን በር ከፍተው፣ ትምክህተ ይገባሉ። ወንድ፣ ባለቤታቸውን እንደዩ ዋይታ የተበረዘበት ሣቃቸውን ይለቁታል።

«ዛሬ ደግሞ ኩታውን ቀሚስ አርገሽዋል!» አሏቸው።

በርግጥም፣ ወ/ሮ ትምክህተ ኩታቸውን አሸርጠው፣ ቀሚሳቸውን እንገታቸው ላይ እጣፍተው ለብሰውታል። የልጆቻቸው ነገር ልባቸውን ሰለበት ብዙውን ድርጊት ልዩ በማድረግ የማይገባቸውን አዘውትረው ያደርጋሉ። ይህ ዐይነቱ ድርጊት በዚያ የሁለቶች ቤት፣ የተሰመደ ሆኗል። በወዲያኛው ወር አንድ የልጆቻቸው የድሮ ጊደኛ ደብዳቤ ይዘላቸው መጥቶ አለውትሮአቸው ምሳ ሲጋብዙት አሰበው፣ ወ/ሮ ትምክህተ «ዛሬ ደግሞ ይህ ደብዳቤ ምን ያሰማኝ ይሆን?» እያለ በሚጨነቅ ልቦናቸው እንዳሉ፣ ጊዳ ገብተው ወጥ ሲሠሩ፣ ዘይት መሰሏቸው፣ ጋዝ ጨምረው በማዘጋጀታቸው፣ እስከዛሬ ለባራምበራስ ባለቤታቸው ጥሩ መቀለጃና መተረቻ ሆኖ ቆይቷል። እንደ ቅኔም እየሞክራቸው «እመ-ጋዝ» ይሏቸዋል።

«አንተዬ! እኔ አያሰችለኝ! አንተ ትቀልዳለህ! ያንተን ልብ ምንአለበት ነበር የኔን ቢያደርገው! የምትሠራውን አይ ነበር!» አሉ ትምክህተ፣ ያገለደሙትን ኩታ ቀይረው ቀሚሳቸውን እያጠለቁ።

«እሁን እሱ ያለው ላይቀር፣ ያላለውም ላይሆን፣ ምን በወጣኝ ነው የምጨነቀው! ተፀራርያን! አንድ ሌላውን ሊያጠፋው እንደሮጠ

አለ። ታዲያንን፣ የወንድ እቅም ይህን ሁኔታ እንደት ሊለውጠው ይችላል ብለሽ ነው፤ እንደንቺ እንድወኑት የምትጋብኹኝ!» አሉ በተለመደ የዋይታ-ለበስ ሣቃቸውን፣ ገርበብ ባለ እሩቸው እየለቀቁት።

«የፈሪዎች ቋንቋ ብዙና አወዛጋቢ ነው!» አሉ ትምክህተ፣ እንደመተቸት።

«ይኸግ ለመላው ወንዶች ተብሎላቸው የለ! በተለይ ያደስ አበበውግ ወንድ ነገ ጃንሜዲ እንድትገኝ! ትገረፋለህ! 40-40 የሚል አዋጅ ቢወጣ፣ ገና ማለዳ ወፍ ሳይንጫጫ ተነስቶ፣ ራስ መኩንን ሲደርስ ልብሱን ማውሰት ይገምራል» እየተባለ ተተርቶበት የለ ብለው ወንድ ይሥቃሉ።

«አንተዬ! እሁን ያ መሩ፣ አላግባብ ስለተፈረደብን ጉዳይ ቢሰማ፣ እዚያው አለበት አምባ ተቃጥሎ አይሞትም!» በንደት በጆቻቸው ያወበጭባሉ።

«ያርር እንጅ! እስቲ እንደት ሁለቱንም ክስ ባንድ እናጣለን?» ይላሉ ባለምባራስ ወንድ፣ ባለፈው ሰሞን አላግባብ የተረቱበትን የቤት ክስ እያስታወሱ።

«አንተዬ! እኔስ በጣም የገረመኝ፣ የባንኩንም ብድር እኛው እንድን ክፍል ሲወስኑ ነው። ቤቱ ተወርሷል። እንደውም የሚኖርበት አንድ ካዲ ነው። ቤቱ ከተወረሰ የሚጠቀምበት ወራሹ፣ የባንኩንም ዕዳ መክፈል ሲገባው እንደት እኛ እንክፍላለን። በመሠረቱ፣ ያንድን ቋሚ ቤት ፎቁን ብቻ ለይቶ ቢወርሰው ተገቢ አለነበረም። በርግጥ ግፍ ነው! ይህን ጉዳይ ያ መሩ ቢሰማ፣ አራስ ነብር ነበር የሚሆነው! አያስቸለውም-ግፍ ሲፈፀም!» አሉ እናት ትምክህተ ኩለል እያለ የሚወርድ ድቡልቡል ዕንባቸውን ከፈታቸው ሳይ በመደፋቸው እየጠረጉ።

«አንቺስ ያንገበገበሽ የባንኩ ብድር መክፈል ጉዳይ ነው! እኔን ግን እየቆጠቆጠ የሚያቃጥለኝ፣ በምኑም በምኑም ከኛ የማይሸል አንድ ጋጠ ወጥ «ካዲ» (ትምክህተ ካድሬውን እደምትጠራው) ከናታችን ሳይ ተቀምጦ፣ ተፈናጦ፣ ማለት ይሸል ይሆን፣ ያገሩን ጋለሞታ ሁሉ በየምሽቱ እያፈራረቀ ደንኪራ ሲረገጥብን፣ በየሰንበቱ የሚያርደውን መክት ፈርስ ሲጥልብን፤

በነጋ፣ በጠባ፣ ሲገባና ሲወጣ እየገለመጠ ሲያፈዝብን ማየቱ ነው።»

«ድሮውንም ቢሆን፣ ሲያቀብጠን እንጅ፣ ይህን መሰይ ፎቅ መቸ ያስፈልገን ነበር?» አሉ ትምክህተ ውርደቱን ያመጣባቸው ፎቅ መሆኑን እያማረሩ። ሚዶ መስሏቸው ፀጉራቸው ለይ የሠኩትን ሹካ እየሰቁ በማንሳት። «ወይ ጉዲ ሹካውን ሚዶ አርጌዋለሁ ለከ!»

«ፎቅ ቤቱንስ ምንም አልነበረ። የብሱን ለለማጥበብና ለሌላውም ወገን እንደደርሰው ስንል ነበር፤ ወደ ሕዋ የተሰፋፋነው! እኔን የገረመኝ፣ እንድ ቁምን መኖሪያ ቤት፣ እንደትርፍ ቤት ተቆጥሮ ፎቅን መውረሰቸውና ለካዲ መስጠታቸው ነው!»

«ምን አለፋህ ወንድሁ ያ መሩ ይህንን በደላችንን ቢሰማ ኖር አያስችለውም! መራማ ሁልጊዜ የሚለው፣ ከሰው ጋር የመጣውን ሁሉ፣ እንደመጣ ጡ መቀበል ነው። የኛን ጣጣ እሱ አለውቀ-አዚያሃች ተቀምጦስ እንዴት ሊያውቅልን ይችላል!»

«መራንስ በእንድ ቁም ነገሩ አክብራዋለሁ-ሀገር ተቆርሶ እንደይሖድ ኬሰውን በመጠበቁ!» አሉ በሰምበራስ ሽካራ ገንባራቸውን እየሠነበሩ።

«እይ ወንድሁ ቢቸግርህ ነው፣ ምኑን ይጠብቀዋል፣ ውስጣችን ተራቁቶ እርቃኑ-ሥጋችንን ብቻ ቀርተን...» እንባቸው እንደተሰመደው ከይኖቻቸው ምንጮች ይፈልቃል!

«አዬ ትምክህተ-ያሰችልሽ እንጅ - እኔ የሚገርመኝ እነዚህን ጥቁር ዓመታት ሁሉ ስታነቢ ዕንባሽ አለመድረቁ፣ ዐይንሽ አለማለቁ ብቻ ነው። ዕድሜያችንም ቢሆን ትንሽ አይደለም። ብዙ ዐይተናል። አሰየሽም እንደ ስንቱ ቀዘባ ወጣት በየፋፋው ወድቆ እንደቀረ? ተመሰገን ማለት ነው!» አሉ ትምክህተን እያበበሉ።

«በያድለን ነው እንጅ የምንጦርበት የዕረፍታችን ዘመን ነበር። እንደ ሌላውም ቤተሰብ የልጅ ልጅ ከበን፣ ዘመድ አዝማድ አጅበን የምንዝናናበት ወቅታችን ነበር። በመንታ ልጆቻችን ፈንታ፣ መንታ ድመቶችቻችን ብቻ ናቸው የቀሩን። በሩቅ የሚገኙ ልጆቻችንም ቢሆኑ ዐይጥና ድመት ሆነው፣ እንደ ሌላውን ለማጥፋት እንደቋቁ ናቸው። የዘር ርግማን እንኳ ያለብን አይመስለኝም። ሁለችንም ወለጆቻችንን በሚገባ ጦረን ተዝናንተው ነው ያለፋት!»

ቤታቸው ሁልጊዜ እንደሞቀ ነው ያለፉት። የኛ ኑሮ ከነሱ ጋር በምንም አይመሰሰልም። ሌላው ቀርቶ የቅርብ ዘመዶቻችን ሰይቀሩ፣ በልጆቻችን ሁኔታ ምክንያት፣ ከቤታችን ዝር አይሉም! ከዚህስ የበለጠ መከራ ምን አለ? ... የግያልቀው እንባቸው ይረሳል።

« እንደው ቢቸገርሽ እንደ የሚረሰው ዕንባሽ ፈፈቴ ሆኖ፣ ልጆቻሽን ከያሉበት ጠርጉ አያመጣልሽ!» አሉ ወንድ፣ ባለቤታቸውን ግባበል ሰልጥኑቸው።

« እሱንስ፣ የኔዋ በዓታ ግርያም ታውቅልኛለህ?» አሉ ትምክህተ በተግጥኖ ድምጽ።

« አይ እንደው ቢወንቅሽ ነው-በዓታ ራሷን አስወርሳ ዝም ብላ የለ?» እንደመሰቅ እየከጀለቸው ወንድ ሚስታቸውን ይተቻሉ።

« አንተዬ! እሷንስ አትፈታተን! ዝም ያለህ አይምሰልህ-ቀኑን እየቀመረህ ነው» አሉ ትምክህተ የበዓታን ነገር ሲያነሱባቸው አለመውደዳቸውን በመገለጽ።

« የሷ ነገር ሲነሱብሽ እንደግትወደ አውቃለሁ! እሷን ለጊዜው እንተውና፣ እስቲ ዘራ የመጡልን ደብዳቤዎች ደግሞ ምን ይዘው እንደ መጡ እንመልከት» አሉ ወንድ ደብዳቤዎቹን አያመቻቹ።

« እስካሁን እንደት አሰችሉህ አስቀመጥሽው?» አሉ ትምክህተ።

« የደንቡን ስጠብቅ ነዋ-የመክፈቻ ጠበል!» አሉ ወንድ መጠጣት ፈልገው በደብዳቤ ስበብ። « የገሰጭ ይባል የለ በባሕላችን!»

« እስቲ ለሁሉም የላኩልንን ደብዳቤዎች እንያቸውና ይሸላል-መርዶም ሲሆን ይችላል!» አሉ ትምክህተ በከፍተኛ ጉጉት ሰሜት።

« እንደ ደረቁን እንክፈተው ትምክህቴ-ሠቀቀን የሆነብን ደብዳቤክ ነው!! የሚጠጣ ጠበል አቅርቢና ይሸላል-ለክፉም ለደጉም» አሉ ወንድ እንደጠግቸው በመጠቅም።

« እኔን ሞት ይርሰኝ! ቀልቤ ከድቶኝ የለ! ከነጋክ ምንም አልቀመስክም! የጉረነነም ቢሆንክ፣ ያ የትሰንቱ ደግሞ አረቄክ አለ» ብለው ሲያመጡ ወደ ሌላ ክፍል ይሔዱሉ።

በላንባራስ ወንድ ትምክህተ አረቄውን እስኪያመጡ ድረስ

ዘወትር ብቻቸውን ሲሆኑ የተለመደች እንጉርጉርአቸውን ያላዝናሉ።

« የመንትዮች እናት ለቧም ሆኖ መንታ፤
ለብረር ለብረር ይላል፤ ወደሌበት ቦታ፤
እንደ ወደ ሰሜን፤ ለላው ሰሜን የላታ፤
እንደረረደበት ሌዶ ሲንገላታ፤
ባለረጸመው ወንጃል፤ በልጆች ትዝታ!»

ወይዘሮ ትምክህተ ከገደ ይዘውት የመጡትን ጠርሙስ ከሰሎኑ ጠረጴዛ ላይ ያስቀምጡታል። ጠርሙሱ ጥቁር ስለነበረ ያረቄውን መጠን አያሳይም። ዕለቱን ለማዋል ያህል እንደሚበቃ ለመገመት፤ ትምክህተ ያመጡትን ጠርሙስ ያነቃንቃሉ።

« ለዘራ ይበቃሃል ወንድዬ-እኔ መቸም ብዙ እንደማልጠጣ ታውቃለሁ...» አሉ፤ የቀረበው መጠጥ ብዙ እንደሌላ ለየገለጹ ትምክህተ።

« እሱስ ይበቃ ነበር! ግን ያመጣሽውን ጠርሙስ አይተሽል!» አሉ ወንድ ውስጥ ውስጡን ሣቅ አፍኖአቸው።

« ምኑን ይሆን ያመጣሁት? መቸም የኔ ቀልብ ጠፍተል» አሉ ትምክህተ ወደ ጠርሙሱ እየተመለከቱ።

« የዘይት ጠርሙስ እንከ ቢሆን ይሻል ነበር! እኔ የገረመኝ የአዶ ኮሎኙ ጠርሙስ ከምግብ ቤቱ ክፍል መግባቱ ነው?» አሉ እየሣቁ ወንድ!

« ወይ እኔ በጠፋሁ! ለከሰ ያመጣሁት እደከለኙን ኖሮአል!» አሉ ትምክህተ ራሳቸውን በራሳቸው እየታዘቡ።

« እዚያስ አልደርሰም፤ በአትዬ አለኝ! ግን እንደው ለመሆኑ የተሠቀለ ልብ የሚያወርደበት መድኃኒት ሐኪሞች አይኖራቸው ይሆን? ብዙውን እየደበቁሁ ነው እንጅ፤ በየቀኑ የማደርገውን ስሕተት ሰበቃውስ፤ ነገሩ አላማረኝም!» አሉ እንደመተከዝ እንገታቸውን አቀርቅረው።

« ውነትሽን ነው! ነገሩ አላማረኝም። አሁንስ የገድ መፍትሔ መረለግ ከሚያስረዳገን ደረጃ ላይ ደርሰናል። መቸም ዋናውማ መድኃኒትሽ የልጆችሽ በእንድ ማዕከላዊ አቋም ላይ ተደራድረው

ቢተባበሩና እንደወትርአቸው ቢፋቀሩ ነበር!» እሱ ወንድ እሳቸውም ተነዘዘው።

« በእታ ከሰኛ አንድ ቀን ያደርጉታል! በመሐሉ እኛ ተጉዳን እንጅ...» እሱ ትምክህተ በምኞት ሰመመን ተውጠው።

« የኛን መጉዳት ተናገሪ እንጅ፤ እነሱስ የሕይወት ድብብቶሽ ጩዋታቸውን መቀጠላቸው የማይቀር ነው።

« በምናምንበት እንሞታለን»፤ የሚሉ እምበሶችሽ አንድ ሌላውን ከላጠፋ ሰላም የሚያገኝ እይመስለኝም። የግዝነው የነሱ ሦስ እኛን እንዲህ ቀልበ ቢሰ ማድረጉ ነው»

« ወንድዬ፤ ያን ያህል ሔደናል እንደ?» እሱ ትምክህተ ተደናግጠው»

« እንደታ! ከዚህ የባሰ ምን ይመጣል?» እሱ ወንድ ፈርጥመው።

« ያደኩሎኙ ጠርመሱ ጉዳይ ነው እንደ እንዲህ ያስመረረህ!»

« ያደኩሎኙ ጉዳይ ቀለል ነው። በዚያን ሰሞን የሆንሽው ገን ምንጊዜም ቢሆን ከጎሊናዬ እይወጣም!» እያሉ ማሰላሰል ጀመሩ።

« የቱን ይሆን ወንድዬ?» በከረረ ጉጉት ጠየቋቸው።

« ትምክህቴ ረስተሽው ይሆናል። በዚያ ሰሞን፤ መንፈቀ ሌሊት ላይ የሆንሽውን ዘወትር ሰስታውሰው ይዘገንኝኛል። ድመቶቻችን ረስተን ባልዘጋነው የበሰተግርጌ መስኮታችን በኩል ከመሹበት ሲገቡ፤ በቀሰቀሱን ጊዜ፤ እነመሩ መጡ ብለሽ በእንቅልፍ ልብሽ መንፈቀ ሌሊት ላይ መስኮቶቹን ሁሉ ከፍተሽ፤ ምግብ ለማምጣት ወደ ማዕድ ቤት ልትሔጂ ስትይ፤ አከለክዬ ያስቀረሁሽ ትዝ ይልሻል! በሌሊት ድንገት የሚነቁና ካልጋቸው ላይ ሰያውቁት ተነስተው፤ በያጋጣሚው የሞቱ ሰዎች ቁጥራቸው ጥቂት እንደይመስልሽ ትምክህቴ...» እሱ ፈርጥመው።

« እንደዚህ ከላውስ አደጋ ትጠብቀኛለች-በዓታ የት ሔደ! ይልቅስ አሁን ከረቂው ፉት ፉት እንበልና፤ ደብዳቤዎቹን እናንብባቸው» ብለው፤ ከመጡት አረቄ በመለኪያ ይቀደ ጀመረ።

« እስቴ ቸር ያሰማን» ብለው የደብዳቤዎቹን ኤንቬሎፕ መክፈት ጀመሩ፤ የድርሻቸውን የመለኪያ አረቄ በንድ ትንፋሽ ከጨለጡ በኋላ።

« እንግዲህ ረጋ ብለሽ እደምጭ-መጽመሪያ ከሰሜን የመጣውን የመሩን ደብዳቤ እነብልሽለሁ። በዘመን ግመኑን ትቶታል መሰል፤ ቀኑን አልፋለሁትም። »-

ምንጊዜም ለምትታሰቡኝ ወላጆቼ
እባክ ወንድ፤
እናክ ትምክህተ፤

ይህ ደብዳቤ የ እንደሌለው ጊዜ ሁሉ በሰላም እንደሚያገኛቸው ተስፋዬም እምነቴም ነው። በለንበት ትውልድ ገደጅ መሠረት፤ የነበረኝን፤ ንብረትና ሥልጣን፤ በተለይ እናንተን ወላጆቼን፤ ዐቅም በነሳቸው መሮም በሚገባቸው ወቅት፤ ትኛ እዚህ ትገል ሳይ በመሠግራቴ፤ የፕሪንሲፕልን ከፍተኛነት ያሳስበኛል። ከዚህ ቀደም እንደገለጽኩላቸው ሁሉ፤ ያን ከሐዲ ወንድሜን ከነግብረ አበርቶ ይዘን ለፍርድ ለማቅረብ፤ የመዘረብ ዝግጅት እያደረግን ነው። ይህ ያለሁበት ድርጅት ትገባዊ ውሳኔ ይሁን እንጅ፤ በበኩሉ መራን ባገኝ፤ ርኩስነቱን ይጠየረዋል እንጅ በጥርሴ ነበር የምዘለዝለው። ይህ ባይሆን ደግሞ፤ በጥይት ሣይሆን በጠበንጃዬ ሣንጃ ነው የማርደው። የፈጠሩትን ችግር ከኔ ይልቅ በቅርቡ ሆናቸው በየዕለቱ የምታዩት እናንተና መሰው የኢትዮጵያ ሕዝብ ያውቀዋል። መራ ሞተ ብላቸው በጭራሽ እንደታዘኑ። የሕዝብ ጠሳቶች መዘረባቸው አጉል ሞት ነውና። ጊዜው ይርዘም እንጅ፤ በድል አድራጊነት አደስ አበባ እንገባለን። ይህ ምኞት ሳይሆን ውሳኔ ነው። ፍላጎትም ሳይሆን ገደታ ነው። ፍትህ በሚያምንበት ድርጊት እንበቀሳለን። ነገሮች ሁሉ እንዲህ እንደተዘጋገቡ አይኖሩም። ልጅ አይበለውና፤ ያን መራን እንደረገግባቸው በሐሳቤ እንምታለሁ። ርግግን ሲያንሰው ነው። ዛሬ ብዙ አልጽፍላቸውም። የኔን ስም እያጠፋም ይጽፍላቸው ይሆናል። ያንን ከሐዲ ለመዘረር ዝግጅት ሳይ ነኝ። እንደተሰመደው ደብዳቤ ይጽፍላቸው ከሆነ፤ የሚቀጥለውን ደብዳቤ ይዘት የራሱን መርዶ እንደሆነ እትጠራጠሩ። ይህ ዕውን ባይሆን፤ ቃል ለምድር ለሰማይ፤

ሁልጊዜ ከሐሳቤ የግልለያቸው፤
ልጆቸው፤ መሩ
(ረርግ)

ትምክህተ፤ ከረዥም እንቅልፍ የተቀሰቀሱ ይመስላ፤ ሲያደምጡ ቶይተው፤

« እኛ እንደሆነ ደንዝዘናል! መርዶም ሆነ ልደት አይሰግንም። የሚያሳዝኑን እርስበርሳቸው የተጋደሉ መንቶች እየተበሉ መተረቻ መሆናቸው ነው።»

«እንቺ ስለኛ መደንዘዝ ነው የምታስቢው። ልጆቻችን ግን በየግሳቸው የሚያስቡት ስለወደፊቱ ትውልድ ደግንነትና ብልጽግና ነው። ሁሉም እንደሚሉት፤ ትግላቸው ስጠቅለላው የሀገራችን ሕዝብ መድኅን ስመሆን ነው። ሞታቸውንም ቢሆን የሚቆጥሩት በመሥዋዕትነት ነው። የትኛው ወገን ትክክለኛ መስመር እንደያዘ ጊዜ ያሳያል። ለረጋውያኑ እኛ ግን የጠቀመን ፋይዳ የለም። ከደው አናታችን ላይ ተቀምጦ፤ ይበልጥ እያስረጃን ነው፤ -እባክሽን አረቂውን ቅጂልኝ!» ይላሉ ወንድ።

« ደብዳቤውን አንበህ ጨርስ ብዬ እከ ነው» አሉና ትምክህተ አረቂውን ቀደ።

« እውነትሽን ነው! ለብ ከለኝ ወይ እቀንሳለሁ ወይ እጨምራለሁ! እዚያ ደረጃ ስልደርስ፤ የመራን ደብዳቤ ለንብልሽ» አሉ እየቀለደ።

ጊያዚያ 30/79/97
ሁሉም በልቤ ላላቸው ወላጆቹ፤
አባቴ በሰምባራስ ወንድ
እናቴ ወ/ሮ ትምክህተ

የተለመደ ሰላምታዬን አቀርባለሁ።

የዐብዮት ግደታ ሆኖብኝ በተሰጠኝ ኃላፊነት ሰባክን፤ ደብዳቤ ስልጽፍላቸው ዘገየሁ። ሆኖም ደግንነታቸውን ከካባቢያቸው ካሉ ካድራዎች እሰማለሁ። መኞም ያ ወንበዶ እንደሚጽፍላቸው አውቃለሁ። በሰፈው ወር ላይ ሰጥቂት አመለጠ እንጅ ከዚህ የተላኩ የነበረው እዞች ለግርኩት ነበር። እንዲህ በሀገሩና በዐብዮቱ ላይ ወንብዶ አይቀራትም። አንድ ቀን የጋውን ያገኛል። እንድ ቀን ምርኮ ገብቶ፤ እንደተለመደው፤ የፍየል ወጠጤ ይዘየርበታል። አብዶ ይሆናል እንጅ፤ በርግጥ በጤናው፤ ሕዝቡንና ሀገሩን እይከደም ነበር።

ሀገራችን በዓለም የሰየላት ምስኪን ሆናለች። በሰማንነትም የመጽመሪያውን ደረጃ ይዘለች። ለዚህ ሁሉ ያደረሷት፤ እንደመሩ ያሉ ፀረ-ፀብዮተኞች የበደሏቸው የወንበድ ድርጅቶች ናቸው። በሰንት አርበኞች መበዋዕትነት የተገነባች ሀገራችን፤ በደምና አጥንት የታነፀች ድንበራችን እንደነመሩ ባሉ ወንበዶቻቸው መመዘበር የለባትም። የምናካሄደው ትግል የሞትና የሕይወት ትግል ነው። የመጨረሻዋ ደም ጠብታ ደረሰ ለሀገራችን ክብር ለንዋደቅላት ቀርጠናል። ይህን የምጽፍላችሁ፤ ያ ወንበድ መሩ፤ የኔን ዓለግ ለግርክስ፤ አዘውትር እንደግጽፍላችሁ በመገመት ነው። ጽርላችሁ ከሆነ ሐሰት ነው። እንደውም እሱን መሳይ ከሐዲ ከኛ ቤት መወሰድ ዘወትር ያስደንቀኛል። ዘር የግሥሰድብ ወሰላታ ነው። ጭራሽ እንደትሰሙት። ለሰው ደግሞ፤ ግናቸውንም ፀይነት ችግር ለመታገሥ ሞክሩ። ሰው እንደሆነው ሁሉ ለመሆን ሞክሩ። የድል ቀን ሩቅ አይደለም። ጠቅላላው ሀገር ሙሉ ነፃ ሲሆንና ነባር ሰላም ሲወፍን፤ እኔም እዚያው አዲስ አበባ መጥኜ አብረን እንጥራለን። የዚያን ወራደ ወንበድ ልጅነትና ሕይወት ግን፤ ብዙ ጊዜ እንደመከርኪችሁ ሁሉ፤ መሠረዝና እስከመጨረሻው መርሳት የኖርባችኋል።

ምንጊዜም በመንፈስ የግልሰያችሁ፤
 አንድ ልጆችሁ፤
 መራ (ፈርግ)
 ኢትዮጵያ ትቅደም።

-«ሰማሽው አይደለም ትምክህትዬ! መንታ ልጆች ቢኖሩን ከመንታ ድመቶቻችን የተሸሉ አልሆኑም። አንድ ሌላውን ሠርዙ ይሰል። 1-1+0 ለማለት ነው። ድርውንስ ቢሆን «የሰለት ልጅ»ይባል የለ። አለመታደል ነው!»አሉ ባላንባራስ ወንድ አለወትርአቸው እንደመመረር ብለው።

-«ወንድዬ! ዛሬስ እኔ ነኝ በደንብ መጠጣት ያለብኝ!»አሉና ትምክህተ መለኪያቸውን እስከፍጢሙ ሞልተው ሞልጥ አረጉት። በዚያው ቢበቃቸው እንከ ደግ ነበር፤ ደገመት።

-«ትምክህተ በነገር መቃጠሉ አንሰሽ፤ የመጠጡን ቃጠሉ በትጢምራበት ደግ ይመሰሰኛል!»አሉ ወንድ በባለቤታቸው

ያልተለመደ ድርጊት ተደናግጠው።

«ትጠግ እንደሆነ ልቅደልህ! ድህነታችንን ሰይሆን ልጆቻችንን የሚያስረባን ሌላ መፍትሔ ያለ አይመስለኝም!» እሱ ትምክህተ፤ አንደበታቸው በመጠጡ እንደመሰረደ እየቃጣው።

«ለጤናችን! እንኳን ከእንግዲህ ማለቱ አያዋጣም-ትምክህተ፤ ለሞታችን-ጽዋችንን እናንሳ!» ብለው፤ ያኚ ያረቄ ጠርመስ ጠብታዋ እስከታልቅ ጠጥተው ጨረሱ። በስተምሽቱ ሳይም፤ እንደምንም እየተንገዳገደ፤ ተያይዘው አልጋቸው ሳይ ወደቁ። መንቃታቸውን ያየ አንድም ሰው በይኖርም፤ እንቅልፍ ሊወስዳቸው ገደማ፤ በሳምባራስ ወንድ እንደ «ደህና አሳድረኝ ፀሎት» ያኚ የተለመደች እንጉርጉርያቸውን ሲያሰዝኑ ይሰማ ነበር፤

-«የመንትዮች እናት ልቧም ሆኖ መንታ፤
ልብረር ልብረር ይሳል፤ ወደሱበት ቦታ፤
እንደ ወደ ሰሜን፤ ሌላው ሰሜን ዋልታ፤
እንደፈረደበት ሌዶ ሲንገሳታ፤
ባለፈጸመው ወንጅል፤ በልጆቹ ትዝታ!

«... መከረኛ እናት፤ መንታ ልጆቹ ወልደ፤
እንደ ስት ሌላው ማይ፤ ጸሩራን ደብ ፅደ፤
ወገ ደርቧት ስትጦር፤ ባለሠራቸው ፍደ፤
ስትኖር ልትሞት ነው፤ ሀይወት ሆኗት ባደ...»

የደረሱን መጻሕፍት መጽሔቶችና ጋዜጦች።

መ ጻ ሕ ፍ ት

፩ ሀ/ የበሰለው ያራል

ከኃይሉ ገብረ ዮሐንስ (ገሞራው)
1980 ሰዊድን
ደገግዊ ጎትመት

ይህ መጽሐፍ የደራሲውን ምርጥ ምርጥ የሆኑ 12 ገጥሞች ይዟል።

224 ገጽ

ለ/ በረከተ መርገም

ከኃይሉ ገብረ ዮሐንስ (ገሞራው)
1980 ሰዊድን
ደገግዊ ጎትመት

ይህ መጽሐፍ ብዙ ዝና ያተረፈውን የገጥም ሥነ ጽሑፍ ያቀርባል። የአዲስ አበባ ኮሌጆች እንድነት ግህበር በተቋቋመበት ዓመት (ግለት 1959 ዓ/ም) ለመጀመሪያ ጊዜ የሁሉም ኮሌጆች ተግራጾች ለገጥም ውድድር በተሳተፉበት ጊዜ በተወደደሪነት ቀርቦ አቸናፈነት ያገኘ ገጥም ነው። የገጥሙ ርዕስ «በረከተ መርገም» ሲሆን እነሆ ከሃያ ዓመታት ያህል በጊሳ የመጽሐፍ መልክ ይዞ ለእንባቢያን ቀርቧል። የዚህ ገጥም ታሪካዊነት የደራሲው የፍንደታ ድርድርን የመጀመሪያው ቁጥር መሆኑ ጭምር ነው። 96 ገጽ

ሐ/ ONENESS: POEMS IN MEMORY OF MOTHER AFRICA

1984 ስተኮልም ፣ ሰዊድን

by Hailu

ይህ መጽሐፍ ሰለአፍሪቃ በእንግሊዘኛ የተደረሱ አሥራ ሁለት ያህል ገጠሞች ይዟል። 88 ገጽ

መ/ CHINESE ENGLISH IDIOMATIC PHRASES

COMPILED BY HAILU

478 ገጽ

፪ ጉራግይሌ

ከዮናስ አድግሱ

ደራሲው ከ፲፱፻፷ ዓ/ም ጽምር በተለያዩ ወቅት የጻፏቸውን ገጠሞች ይዟል። 54 ገጽ

፫ ሁሉም ሥራ ብዙ

ከደግ ከኅሁን

የአሜሪካንን ሀገር ባህላና የኢትዮጵያውያንን ባህል እያወደደ በሰሜን አሜሪካ የሚገኙ ኢትዮጵያውያን በአደሱ ባህል ወስጥ በመሥመም ሂደት ሳይ የሚያሳዩትን ጠባይ፣ የሚያጋጥሟቸውን መደናገር በኩሽታዊ እቀራረብ ያቀርባል። 17 ገጽ

P.O. BOX 491226
College Park, Ga. 30349

፬ Preliminary Notes On Ethiopian History

Hailu Habtu 1987

በዚህ መጽሐፍ ውስጥ፤

- 1/ The Historiography of Ethiopia
- 2/ The Geez script and the Book of Henock
- 3/ The Geez Bible
- 4/ Geez Numerals

የጊሉ አቢይ ምዕራፎችና ተቀጥላ ግብራሪያዎች ይገኛሉ። 43 ገጽ

፭ Transition and Development in the Horn of Africa

by Mulatu wubneh and Yohannis Abate

ይህ መጽሐፍ ኢትዮጵያ ከግዛታዊ ፊውደላ ሥርዓት ወደ መንግሥታዊ ሰብላዝም ያደረገችውን ጉዞ መተረክ ጆምሮ በሰባቢያው የተከተሉትን የመንግሥት ፖሊሲ፣ የኢኮኖሚ ዓላማ፣ የሕብረተሰብ ፕሮግራሞች፣ እንዲሁም በአለም አቀፍ ተዘምዶዎ ሀገሪቱ ያሳየችውን ለውጦች ይዘረዝራል።

አብሮም ድርቅና ጠኔን፣ ትምህርትና የከተማ እድገትን የመሰባሰቡትን በግብራራት መጽሐፋ ጥናቱን በሰፊው ያትታል። 224 ገጽ

፮ Peasants, Agrarian Socialism, and Rural Development in Ethiopia.

by Alemneh Dejene

ይህ መጽሐፍ ከመሬት እዋጅ ወዲህ በዚህ ነጥብ ላይ በጥናት መልኩ ከተረፉት ጥቂት ጥናቶች አንድ ነው። ጥናቱ የጊያተኮረው በአርሲ ክፍለ ሀገር ይሁን እንጂ የጥናቱ ውጤት ሌላውን ክፍለ የጊመለክት ነው። ይህ ጥናት የተካሄደው አርሶ አደሮችን፣ የገበራ ግህበር አባላትን፣ እንዲሁም የርቫ ወኪሎችን በመጠየቅ ነው። ጥናቱ ከጊያተኮረው መከራከሪያ ነጥቦች መካከል የገጠራውን አራሽ ምርት ውጤት እንደያደገ መሠናክል የሆኑት ምክንያቶች የአርቫ ውጤቶች ዋጋ ግንባታ፣ የፍጆታ እቃዎች እጥረትና የቴክኖሎጂ (ኪነ ጥበብ) መገደል

(አለመሸሻል) ናቸው የግራ ይገኝበታል። የገጠራዎችን ግህበር ወደጋርቶሽ የእርሻ ግህበር መቀየር ፓሊሲ የግደገፋ እርሶ አደሮች ቁጥር ሩብ ያህል ብቻ እንደሆኑ ጥናት ይጠቅሳል። 162 ገጽ

፯ ፈተ ሚካኤል ሐሰግ ራከ፤ ዘንታ ኤርትራ፤ ቃል ይሐልፍ ጽሑፍ ይተርፍ፤ የከቲት 1986 ዓም

ይህ መጽሐፍ የኤርትራን ታሪክ ከጥንት ጅምር እስከሰንበት ዘመን ያትታል። ደራሲው ከዚህ ቀደም ተግልቶ ያልተገኘውን ታሪክ ለግግሳት ጥረት ግድረጋቸውን ይገልጹና የእያንዳንዱን ጎሣና ዓለት ታሪክ ጥልቀት ባለው ሐተታ አቅርበዋል።

በእጅ የተፃፈ፤ አሥር ምዕራፍ፤ 236 ገጽ

የፖለቲካ ጽሑፎችና ወንጀያች ፤

፩/ ከኢሕአፓ ድርጅት የደረሱን ፤

ሀ/« የእንድነት ገንባር ፖሊሲ »

ዲሞክራሲያ

ቅጽ 8 ቁጥር 5

ጥቅምት 20 ቀን 1974 ዓ/ም

978ቸ

ጽሑፉ ኢትዮጵያ ወደት፣ ኢትዮጵያ ምን ዓይነት አስተዳደር ያስፈልጋታል በግልጽ መሪ ጥያቄዎች ይጸምርና ለኢትዮጵያ ዲሞክራሲ ያስፈልጋታል በማለት ምላሽ ከሰጠ በኋላ በተለያዩ የሀገሪቱ ችግሮችና ጥያቄዎች ላይ አስተያየት እየሰጠ የኢሕአፓን አደስ አቋም በማስመር ዲሞክራሲያዊ ገንባር ለዲሞክራሲያዊ ትግል ማስፈለጉን በማበከር ጥሪውን እያቀረበ ይደመድማል።

ዲሞክራሲያ

« የካቲት ግም ሰል »

ቅጽ 14 ቁጥር 1

የካቲት 1980

ይህ ቁጥር አብዮቱ ከፈነደበት ከየካቲት 1966 ዓ/ም ጸምር ኢሕአፓ በአስራ እራት የካቲቶች ውስጥ ያደረገውን ትግል ፣ በዚህ ወቅት የኢትዮጵያ አብዮት ያሳያቸውን ሰውጦች በግተት የፀረ-ግዕዝነት ደው መንግሥታትና የፀረ-ሰብዮት ጣልቃ ገብነት ገንባር እንዲፈጠር ትስቀሳ ያደርጋል።

8 78

የኢትዮጵያ ሕዝባዊ አብዮታዊ ፓርቲ የፖለቲካ ፕሮግራም

መጋቢት 1976

የፕሮግራሙ አባይ ነጥቦች ዘጠኝ ናቸው እነርሱም ፡

፩ ህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ማቋቋም

፪ ሰፊ ዲሞክራሲያዊ የሆነ የፖለቲካ መሠረት መጣል

፫ ብሔራዊ ኢኮኖሚ መገንባት

፬ የብሔሮች/ብሔረሰቦችን የራስ እድል በራስ የመወሰን መብት ማክበርና ማስጠበቅ

፭ የሠራተኛውን ህዝብ መብትና ጥቅም ማስጠበቅ

፮ ህዝባዊና ዲሞክራሲያዊ ባህል፣ የትምህርት ሥርዓት፣

ሰፊውን ህዝብ የሚያገለግል የጤና ጥበቃ ሥርዓት መገንባት

፯ የሰፊውን ህዝብ መብት፣ ፍላጊትና ጥቅም የሚጠብቅ

የጦር ኃይል መገንባት

፰ በወንዶችና በሴቶች መሀል የእኩልነት መብት ማስከበር

፱ በገለልተኛነት ፣ በሰላም ፈሳሚነት በፀረ-ኢምፔሪያሊስት ላይ

የተመሠረተ ፖሊሲ መከተል

30 ገጽ

አድማስ

ቅጽ ፩ ቁጥር ፩

በሰሜን ለሚሪካ የኢሕአፓ ኩሚኒ «ኢትዮጵያን በሚመለከት ፖለቲካዊ፣ ወታደራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ባሕሳዊና ማህበራዊ ጉዳዮች ላይ...» የሚያተኩር የመጀመሪያውን ቁጥር አውጥቷል።

አድማስ

ቅጽ ፩ ቁጥር ፪

«የደርግ ፀረ እንድነት ኢትዮጵያ ከተት» በሚል ርዕስ እንቀጽ ይጀምራል የተለያዩ የፓርቲው ዜናዎችና የዜና ትንተናዎችን ያቀርባል።

16 ገጽ

፪ DEMOCRATIC FRONT FOR THE LIBERATION OF ETHIOPIA

Political Programme

November 21, 1981

ዘጠኝ አንቀጾች የያዘ ባለ 12 ገጽ የፖለቲካ መመሪያ ነው።

የፖለቲካ መመሪያዎች ባጭሩ፤

ሀ/ "ፋሺስቱን" መንግስትና የቦቪዬት ኢምፔሪያሊዝምን ደግሰሶ በቦታው ነፃ ረገጥቶ መመሥረት፤

ለ/ ሰሪና ነፃ ዲሞክራሲያዊ የፖለቲካ ሥርዓት ግብዓት፤

መ/ የሕዝቡን ኑሮ ስግብር ከውጭ ተጽዕኖ የነፃና ዲሞክራሲያዊ ብሔራዊ ኢኮኖሚ መገንባት።

ሰ/ በኢትዮጵያ ውስጥ ያሉ ብሔሮችና ብሔረሰቦችን እኩልነት ግወቅ፤ የብሔሮችንና ብሔረሰቦችን የራስን እድል የመወሰን መብት ግወቅ።

ረ/ የሕዝቡን ጥቅምና ፍላጎት መጠበቅ። ዲሞክራሲያዊ መብታቸውን ግስክበር።

ቀ/ ሀገራዊና ዲሞክራሲያዊ ባህል መገንባት ትምህርት ለሁሉም እንዲደረስ ግድረግ ፤ ሕዝቡ የሚገለገሉበት የጤና ጥበቃ ሥርዓት ግብዓት።

በ/ ኢትዮጵያን ከውጭ ወረራ ለመከላከልና የሕዝቡን ጥቅምና ፍላጎት ለማስከበር ብሔራዊ ጦር መገንባት።

ተ/ የፃታዎችን እኩልነት መጠበቅ። በሀገሪቱ ጎሳቀርነት በባህሉ ኢኮኖሚና ፖለቲካው ደረጃ ምክንያት በሴቶች ላይ የደረሰውን ጭቆና ግስወገድ።

ኘ/ በሰላም እብሮ በመኖርና በነፃነት መርህ ላይ የተመሠረተ የውጭ ሀገሮች ግንኙነት መመሪያን መከተል። የተባበሩት መንግስታትና የአፍሪቃን አንድነት ድርጅት ሠነዶች ግክበር። የአፍሪቃ ሕዝቦች ለነፃነት የሚያደርጉትን ትግል መደገፍ።

፫ ከመ.እ.ሰ.ን የደረሱን

ሀ/ ለአዲሲቱ ኢትዮጵያ
ህደር/ታህሳስ 1980
3ኛ ዓመት ቁጥር 15

ለ/ ለአዲሲቱ ኢትዮጵያ
መጋቢት/ጊያዚያ 1980
4ኛ ዓመት ቁጥር 16

ርዕስ አንቀጽ ፣ «በአንድነት ስም ፀረ አንድነት»

ሐ/ ቀይ አድግስ፣ RED HORIZON

ቅጽ 8 ቁጥር 51/2

የመሰላ ኢትዮጵያ ዘመ-ኒስት ሊግ ልሰን

በሽሊስት ኢንተርናሽናል የተባለ ድረጅት (የሰዊድን ቅርንጫፍ) በ3ኛው ዓለም ያሉ ግናቸውም ድርጅቶች ድርጅቱ ያሰፈራቸውን 4ነጥቦች እግልቶ ከተገኘ ለስክ 50,000 የሰዊድን ክርና እንደሚሰጥ ይጠቅሳል።

፬ ከሕዝባዊ ወያኔ ሓርነት ትግራይ ድርጅት

ሀ/ የትግል ጥሪ

3ኛ ዓመት ቁጥር 11

በህደር/ታህሳስ 1980 ዓ/ም

በመጽሔቱ ወስጥ የተብራሩ ርዕሶች

1/ የሀወሓትና የመ.እ.ሰ.ን የጋራ መገለጫ

2/ የከፋ ረሀብ እንደገና

3/ ታጋይ ክንደች ሲተባበሩ

4/ እብሪተኛው የብሔራዊ ጭቶና አጥጅ

74 ገጽ

ለ/ ወጣ ወጣና እንደሸንበቶ ተንከባለሰ እንደሙቀጫ የኢሕአፓ ትራጂዲ

ግሌሊት 1979 ዓ/ም

በአራት አቢይ ክፍሎች የተከፈሰ በኢሕአፓ ድረጅት ላይ በተለያዩ የፖለቲካ ነጥቦች ላይ ግሌሊት ያቀረበውን ሂሳዊ ትቸት ይዟል።
341 ገጽ

ሐ/ የኢርትራ ህዝብ ትግል፣ ከየት ወደት (ገምገማ)

ሀወሐት 1979 ዓ/ም

ይህ በሶስት አቢይ ክፍሎች የተጠቃለለ መጽሐፍ ሰፊ ባለ አቀራረብ የኢርትራ ህዝብ ትግል ፣ ሀወሐት ከኢርትራ ገንባሮች ጋር ስለነበረውና ስላለው ገንጽንት ዓይነት ይዘረዝራል። 33 ገጽ

መ/ የትግል ጥሪ

3ኛ ዓመት ቁጥር 12

ጥር/የካቲት 1980 ዓ/ም

በዚህ ልዩ እትም ውስጥ ሀ/ የወቅቱ ሁኔታና የኢትዮጵያ አንድነት ጉዳይ ለ/ የኢትዮጵያ ዲሞክራቶች የወቅቱ አጣደሬ ተገባር የሚሉ አቢይ ርዕሶች ቀርበዋል።

62 ገጽ

ሠ/ PEOPLE'S VOICE

January 1988

ይህ እትም የተለያዩ ዜናወችና ትንተና ይዘ ቀርቧል።

24 ገጽ

ረ/ «በድርቅና በረሃብ የተጠቃውን ሕዝብ አስመልክቶ የተሰጠ መግለጫ»

ይህ ጽሑፍ ሦርነቶች እየተፋፋሙ በሱበት ሁኔታ የረሀብ ችግርም እየተበባሰ መምጣቱን መነሻ በግድግዳ ለችግሮች መፍትሄ የሚሆኑትን ዘዴዎች በመጠቀም ይጨርሳል።

3 ገጽ

ሸ/ ኢትዮጵያ ወደት? እንደት?

የኢትዮጵያ አርሶ አደር በፖለቲካ ባርነት ስር ይገኛል።

በዚህ ጽሑፍ ህወሓት በተለያዩ የአርሶ አደሩን የኢትዮጵያን አብዮት በሚመለከቱ ነጥቦች ላይ ያለውን አመለካከትና ሌሎች ቡድኖችና ግለሰቦች ከሚሉት አንጻር የሚለይበትን ነጥብ ይጠቅሳል። የጽሑፉ ግዕዝላዊ ነጥብ የአርሶ አደሩ ጥቅምና ፍላጊነት እንደይሟሳ ገደብ የጣሉበት ደርግና የሶቪየት ጣልቃ ገብነት ነው የሚል ነው። ከዚህ ተነስቶ ጽሑፉ እነዚህ ስርአቶች መደምሰስ አለባቸው ሲል ይደመድግል።

፩ ሞረሽ

«ተገባር ይናገር»

ቅጽ 1 ቁጥር 3

ጥር 1980 ዓ/ም

ይህ ቁጥር የሚያትተው የህብረት ግንባር መገንባት እንደሚቻል ሲሆን፤ «የሁለትዮሽ ግንኙነት» ንድፈ-ሀሳቡን በማብራራት ፀረ-ደርግ ፤ ፀረ-ሶቪዬት ግንባር ስመመሥረትና ዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ለመፍጠር የሚያስችለውን መንገድ ይጠቁማል።

8 ገጽ

፯ ሀ.ግ.ሐ.እና ሀ.ወ.ሐ.ት

የሀ.ግ.ሐ.እና የሀ.ወ.ሐ.ት የጋራ መገለጫ
ናይ ሀ.ግ.ሐ.እን ናይ ሀ.ወ.ሐ.ትን ሐብራዊ መገለጻ
E.P.L.F/T.P.L.F JOINT STATEMENT

ይህ የጋራ መገለጫ «የኢርትራ ሕዝብ ፀረ ቅኝ አገዛዝ ትግል ወደ መወረዥ ድሉ የተቃረበበት «እንደ ሁሉም የኢትዮጵያ ሕዝቦች ... ለዘመናት ሲያሰቃያቸው የቶየውን ፀረ ሕዝብ ስርዓት በተባበረ ትግሳቸው ደምስሰው በመፈቃቀድና በእኩልነት ላይ የተመሠረተ ደሞክራሲያዊ ስርዓት የሚገነቡበት ቀን እየተቃረበ በመሄድ ላይ ነው ። በሚሉ መነሻ ሐተታዎች ይጀምራል።

በሰፊት ጥቂት ወራት ህዝባዊ ግንባር ሓርነት ኢርትራ (ሀ.ግ.ሐ.እ) በኢ.ሰ.ፓ ላይ ቸንፈት ግድረሰቸውን መገለጫው ደጠቅሰና ሁለቱንም ድርጅቶች አዲሱን ሁኔታ በመገምገም ተቋርጦ የነበረውን ግንኙነት ለግደስና ለመደጋገፍ በፖለቲካ ጽሕፈት ቤት ደረጃ የአምስት ቀናት ግንኙነት ግድረጋቸውን ይገልጻል። ሁለቱም ድርጅቶች በጋራ ለመስራትና ለመደጋገፍ የሚያስችሏቸውን አምስት ነጥቦች አስቀምጠው ኢ.ሰ.ፓ ያወጀውን «የአልቂት አዋጅ» ለመመከትና ለግክሸፍ ለኢርትራና ለኢትዮጵያ ሕዝቦች ቃል ሲገቡ የኢትዮጵያና የኢርትራ ታጋይ ድርጅቶች ለዚህ ተግባር እንደተባበሩ ጥሪ ያደርጋሉ።

፯ ከግለሰቦች የደረሱን፤

ሀ) ግለሊት ዘሳለኝ
«ፀቢብ ብሄራዊነት ዘግባዮ ቃልስና» ቁ. 1
ካብ በረሀ
ሰኔ፣ 1980
በትግርኛ የተደረሰ

ይህ ጽሑፍ ዓለግ አድርጎ የተነሳው በትግራይ ህዝብ የሚካሄደውን ብሄራዊ ትግል በመገምገም ጉድለቶች በሕብረት የሚሰተካከሉበትን መንገድ ለመሻት ነው። ጽሑፉ ግለሊትን በመንቀፍ ያተኮረ ነው።

የጽሑፉ ይዘት፤
መለተዊ ቃልስና
ሰንኩል ግኒፊስቶ -68
አብ መደብን ፖሊሲ ምውጣጥ
ድሕረ 2ይ ጉባኤውን ጽበት
ግለሊት ዘሳለኝ
27 ገጽ

ነፃ መጽሔቶችና ጋዜጦች

፩-ሀ ሕብረት፤

እትም ፩ ቁጥር ፱

ይህ መጽሔት በርዕስ እንቀጽ «ረሀብ እንደገና በኢትዮጵያ» በሚል ርዕስ ለረሀቡ መንስኤ ተፈጥሮ ብቻ ሳይሆን ጦርነትና ሰው ሠራሽ ችግሮች ለሕዝቡ እልቂት ተወግሪ ምክንያቶች መሆናቸውን ይጠቅሳል።

እንዲሁም የተለያዩ ዜናዎች፣ የሰልክ ግውጫዎች፣ ልዩ ልዩ ሥነ ጽሑፎች፣ የንግድ ግስታዎቻችንና ለኢትዮጵያውያን ጠቃሚ የሆኑ መረጃዎችን ይዘ ቀርቧል።

27 ገጽ

ለ- ሕብረት፤

መስከረም ፲፱፻፹፩ ዓም /September 1988/

መጽሔቱ በርዕስ እንቀጽ በመሰጠት ዓለም የሚገኙ የኢትዮጵያ ሰደተኞች የሚደርሰባቸውን ችግር በመዘርዘር ይህን ችግር ለመቋቋም «የኢትዮጵያ ሰደተኞች ዓለም አቀፍ ድርጅት ያስፈልጋል» በማለት ጥሪ ያደርጋል። እንዲሁም ምርምርና ጥናት፣ ከኪነት ዓለምና ስፖርት ዓምዶች ላይ እንደንድ ኢትዮጵያውያን በቴክኖሎጂ፣ በፊልም ሥራ፣ በድራማ፣ በስፖርትና በንግድ ተሳታፊነት ያበረከቱትን ውጤት ያስተዋውቃል። ይህ እትም ልዩ ልዩ ዜናዎች፣ ግጥሞች ይዟል።

Hibret

P.O. Box 2457

San Jose CA. 95109

፪ የኢትዮጵያ የአፍሪቃ ጥናት መጽሔት በተለይ በአፍሪቃ ቀንድ ላይ የሚያተኩር/
Ethiopian Journal of African Studies with Special Emphasis on the
Horn of Africa

Vol.4 No.2

September 1978

Asmara University-Institute of African Studies

81,78

፫ ግፍ

ቅጽ 2 ቁጥር 1

ግርኙ 30 ቀን 1988

ሎሳ አንጃለስ ካሊፎርኒያ በሶስት ወር የሚታተም የአግርኛ ሥነ ጽሑፍ መጽሔት። ይህ ቁጥር በሰድ ነባብና በግጥም የተደረሰ ስነ ጽሑፎችን እንዲሁም ተረትና ምሃሌ ይዘ ቀርቧል።

፬ FRIENDS OF ETHIOPIA NEWSLETTER

No. 7 1988

Friends of Ethiopia

P.O. Box 42533

Washington DC 20015-0533

ይህ ጋዜጣ ኢትዮጵያን በሚያውቁና ኢትዮጵያን በሚወድ አሜሪካውያን የሚዘጋጁ ነው።

፭ መስታዎት

በካሊፎርኒያ የሚታተም የአግርኛ መጽሔት ቢሆን የመጽሔቱ ቁጥር የተለያዩ ዜናዎች ፣ ትችቶችና ማስታወቂያዎችን ይዘ ወጥቷል።

፮ 1988 ETHIOPIAN BUSINESS DIRECTORY

With an Information Guide to the Washington Metropolitan Area.

Ethiopian Community Development Council, Inc.

ይህ ጥራዝ በዋሽንግተን ዲሲና አካባቢው ያሉትን ቀልፍ በታዎቻንና የኢትዮጵያውያን ሙያተኞችን እንዲሁም የንግድ ተቋሞችን አድራሻ የያዘ መመሪያ ነው።

76 ገጽ

፯ Proceedings 2nd International Conference on the Horn of Africa

«The Ethiopian Revolution and Its Impact on the Politics of the Horn of Africa»

May 29-30, 1987 New York

ይህ ጥራዝ በጉባኤው ላይ ቀርበው የነበሩትን የአስራ ስድስት ተሳታፊዎችን ወረቀቶች መዝገብ አውጥቷል። የዚህ ጥራዝ ዋና ትኩረት በኢትዮጵያ አብዮት ላይ ሲሆን ፣ ኢትዮጵያውያን በብዛት የተሳተፉበትና በብዛት ወረቀት ያቀረቡበት ጥራዝ ነው።

ቅ ኔ

ሰ ጽሁፊ መጀመሪያ ይህንኝ ዘንድ ስለ እንድ የመጠጥ ቤት ቅ ኔ እመራመር ለቅርብ ፡-

እለተ ቅዳሜ ማታ ከሠኛ እስከ ቅዳሜ ቀትር በሥራ ላይ የዋለን ዓይምሮ በመጠጥ ለማዝናናት የእመት አትለፉኝ ጠላ ቤት ከሠኛ እስከ እርብ ባሉት ማታዎች የበለጠ ተወናንቋል።

እመት አትለፉኝ ከገንዘብ ማስቀመጫው ጉን ቁጭ ብለው ጠላቸውን ይቀመቅማሉ። ታዲያ እመት አትለፉኝ የማይወደት እራስ በርሀ (መላጣ) ሲገባ እይተው እሱን ለማናደድ ሲሉ በቅ ኔ እንዲህ ሲሉ ተናገሩ።

ትሰሙኝ እንደሆነ ለንገራቸዉ በውነት
በራሠው እንጅት ነው ቅ ቤውን መጠጣት።

ገጭ መምጣቱ በቅ ኔ የተዘለፈው በርሀ መላጣ ሁለት ብርጭቶ ጠላ በቀሙ ወልጦ እንዲህ ብሎ መለሰ

በኖርኮበት ሁሉ ባለፍኮበት ዘመኔ
እንደቸ ያለ በጥባጭ አላየሁም እኔ።

በዚህ ሠው አነጋገር የተናደደት ወ/ሮ አትለፉኝ እንደጠሉት ሲነገሩት

ይህን ሁላ ጠላ የበጠበጥኮት
ሳንድ ጋን ሳጠጣ መኖ እኔ አሰብኮት።

ይሉቷል። ይሄን ጊዜ ጠላውን ያልወደደው መሆኑን እንዲህ ብሎ ተናገረ።

ግንግ ደሀ ብሆን በይኖረኝም ተደላ
ሰጠኛ ነው እንጂ አልጓጓም ሰጠላ።

ይላል። የእመት አትሰፋኝ ደንበኛ የሆኑት ሸበቶ በመሀል ገብተው
እንዲህ ሲሉ ወሬውን ወደ ጥሩ ሰወጡት፤

ጠላውን በጥብጠሽ እሱ ከጠላው
ትመቻለሽ አንዩ ከዚህ ሁሉ ሰው።

እመት አትሰፋኝ ሰለተሞገሱ ደስ ብሏቸው እንዲህ ሲሉ መለሱ

ድርም እድሉ ነው ጌሙ የሸበተ
እንደ መንፈቅ ሀፃን እርጎ እንደተጋተ።

ይሏቸዋል። ይህን ጊዜ ወጣጡ (በርሃ) ጥልቅ ብሎ፤

ድርም ሰጠላ እርጎ ነው አርካኾ
እንደዚህ ያሉትስ ጥሩ ነው ቢያመኾ

ብሎ የጠጣበትን ከፍሎ አትሰፋኝ ጠላ ቤትን ጥሎ ወጣ

Mr. Pen
ከ ኒው-ጆርጊያ፤ ሰሜን አሜሪካ

የ ቃ ስ ት ፍ ቾ

ከዚህ በታች የቀረቡት ፍቾች የተገኙት ከሚቀጥሉት ምንጮች ነው፤
1/ ከደብተር እምሳሌ እክሊሉ፤ የውጭ ቋንቋ ጽንሰ ሐሳብ ትርጉም
በእግርኛ

2/ በኢትዮጵያውያን የዩኒቨርሲቲ መምህራን የውይይት ማህበር
የተዘጋጁ፤ ተራማጅ መዝገበ ቃላት / የጽንሰ-ሀሳብ ቃላት መፍቻ፤

3/ Academy of Ethiopian Languages; English-Amharic Glossary of
scientific and Technical Terms

4/አቶ ተክለማሪያም ሀይሌ፤ የአገር በህልና ሰልጣኔ እያያዝ፤
፲፱፻፱ ዓ.ም

Anti-	ፀረ፣2 ተቃራኒ፤ የግደሰግግ1
Counter	ፀረ 1
Co	እበር1
Pre	ቅድመ ፣ ከ...በፊት፤1
inter	እብር መስራት/መደረገ1
semi	ከፊል 1
sub	ንኡስ፣ ታች1
ex	ያለፈ፣ ወጥ፤1
extra	ተጨማሪ፣ልዩ፤1
inter	በመሀል፣ ከ...ጋር፤ እርስ በርስ፤1
mal	ትክክል ያልሆነ፣ መጥር፤ ቅንነት የለለው ፤1
mis	አፍራሽ፣ ግግሽ፤1
mid	አጋግሽ፣ ግግሽ፤1
pro	ደጋፊ 1
re	እንደገና 1
semi	በከፊል፣ መሰል፤1

sub	ንዑስ፣ ታች፣ -ሥር፤1
super	ላይ፣ ከፍታ፤1
trans	አቋራጭ፣ መለወጥ
un	አፍራሽ፣ ያል-፣ የም-፤1
opposition	ተቃውሞ 1
principle	መሠረተ ሐሳብ፤ መርህ፤2
problem	ስያህ፣ ችግር፣ ጣጣ፤4
politics	ፖለቲካ፣ ሀይለ መንግስት፣ ስነ መንግስት፣ ሀብረ መንግስት፣ አውደ መንግስት፤4
perception	ሀዋሳታ ዊነት፣ ውስጠ ሀሊና4
perceptual	ሀዋሳታ ዊ2
spontaneous	ገብታ ዊ
spontneity	ገብታ ዊነት 2,4
structure	መዋቅር 2,4
strategy	አዘግመት፣ አወጋግ፣ ሀይለ ፍልጊያ4
surplus value	ድርብ ድርብርብ ትርፍ 4
tactic	ሰልጣ፣ እሰሰላፍ፣ ዘዴ፣ ጊደራ4

ለሥነ ጥበብና ኪነጥበብ የሚጠቅሙ ቃላት 3

Artery	ደም ወሳጅ
Back bone	እምደ እጽም
Bisexual	ወንደገረድ
Canine	ክራንቻ
Cataract	ሀበላ (ትግርኛ)
Cone	ሉቃቲት
Constipation	ሆድ ድርቀት
Contraceptive	ከላኢ ወላደ

Copulation	ሩካቤ
Cross Fertilization	ጣምራጂ ጽንሰ
Cycle	ዑደት
Digestion	ልመት
Egg Shell	የእንቁሳ ትርፈት
Fertilization	ጽንሰት
Gland	እመጫጢ /እመንጫ እጢ/
Hematology	ሥነ ደም
Hermaphrodite	ወንደገረድ
Insemination	ገብአተፍስ
Menopause	እርጠት
Boulder	ቋጥኝ
Brass	ነሐስ
Carbonation	ትሪተ-ካርቦን
Cave	ዋሽ
Celestial	ጠረራግ
Caldera	ሰፋ፣ ሰርጊደ መረት
Basin	ትልቅ ዝብጥ
Basalt	ባርያ ድንጋይ
Axis	ምሕዋር
Anti matter	ፀረ ቁስ
Apex	አናት
Area	ስፋት
Arrow	ፍሳጣ
Astronautics	ስነበረራ ጠረፍ
Astronomy	ስነሀሳንታ
Attraction	ስበት
Beam	እመልግሱ

Probability	ይሆንታ
proof	እርግጫ
proportion	ምጥነት
Random sample	ነሲብ ናሙና
Range	ርቀት
Ratio	ግዛን
Raw Data	ጥራ ውህብ
Response	ክትለት
Sequence	ድርድር
Skewness	ዝመት
Statistic	ሥልጠት
Statistics	ሥነ ሥልጠት
Stochastic Model	ይሆንታ ምስለት
Stratification	ሽንሽና
Table	ስንጠረዥ
Tabulate	ስንጠራ
Tabulation	መሰንጠር
Variable	ተለዋዋጭ
Current	ከረንቲ
Conduit	ቸቦ አቃረ
Component	ምንገር
Conduction	ገብነት
Diagram	መጽሐት
Dissipate	ግባክን
Distortion	ዝንፈት
Efficiency	አላባ
Electromagnet	ኢሌክ መገንጠስ
Generator	ሠራጺ ኃይል

ለዋና ወርቅ ድርጅት ፡

ለአገልግሎት ፡ ስሜር ፡ ማስታወሻ ፡

ለዋና ወርቅ ድርጅት የመጽሔት አዘጋጅ ድርጅት ነው ። ይህ ድርጅት ለተርፍ የሚሠራ ድርጅት አይደለም ። በአገልግሎት ሆኖ በሰውነት የሚያገኘውን ማገኛውንም ገቢ በቀጥታ ድርጅቱ ለመጽሔቱ ማስፈራሪያ ያውላል ። የመጽሔቱ አዘጋጅ ጊዜያቸውን መለዋወጥ በማድረግ ያለገናገሉ ። ወደፊት መጽሔቱ መክፈል የሚችልበት አቅም ሊደርስ እስፈላጊ ለሆኑ አባላት ተገቢውን ወጪ ያደርጋል ።

በመጽሔቱ ለሚታተሙ ጽሑፎች ድርጅቱ የተወሰነ ሥራ ሲኖረውም ፣ የጽሑፍ ትን ይዘት እስመልክቶ የሚነሳ ጥያቄ የሚመለከተው በጽሑፉ ደራሲ ነው ።

ለደራሲያን ፡ ስሜር ፡ ማስታወሻ ፡

መጽሔቱ ታተሞ እንዲወጣ ጽሑፍ የሚልኩ ደራሲያን የሚከተለውን መመሪያ እንዲገኝዎት እንጠይቃለን ።

ሀ/ ለመጽሔቱ የሚሳክ ማገኛውም ጽሑፍ ለማገልገል የሚያስችግር ፣ ግልጽና ሥርዓት ይልክ ያልበዘበት መሆን አለበት ።

ለ/ ለመጽሔቱ የሚሳክ ጽሑፍ ዋናው ወይንም ግልጻዊ ከደራሲው ጋር ቀሪ እንዲሆን ያስፈልጋል ።

ለ/ ለመጽሔቱ የሚሳኩ ጽሑፎች ለመታተም ቅድሚያ የሚሠጣቸው ሊትተሪያን በሚመለከት ማገኛውም ነጥብ ላይ እደስ ሆላ ፣ እደስ ዜና ፣ እደስ ተገተና ወይንም እደስ መረጃ የያዙ እንዲሆኑ ነው ።

መ/ ደራሲዎች ጽሑፎቻቸው በሠነድና በማስረጃ የተደገፉ ፣ የምርምርና ጥናት ጽሑፎች እንዲሆኑ ወይንም የምርምር ሰህን የሚያደብሩ እንዲሆኑ ጥረት እንዲያደርጉ ይጠየቃሉ ።

ሠ/ ደራሲዎች የሚልኩት ጽሑፍ ከ፳ገጽ ያልበለጠ ቢሆን ይመረጣል ። ከፍተኛ ጥናት የሚያደርጉ ደራሲዎች ሥራቸውን በልቶ መልክ ማውጣት እንዲቻል እስቀድሙ ከአዘጋጅው ክፍል ጋር በደብዳቤ ግንኙነት ማድረግ ይኖርባቸዋል ።

ረ/ **የሰዎች ፡ ወርቅ ፡** አዘጋጅ ክፍል ደራሲያን የሳኩት ጽሑፍ ላይ እርማትና የማስተካከል ተግባር ሲፈጸም ደራሲዎች ጽሑፋቸውን እንዲመለከቱት የማድረግ ገብራነት አለበት ። ደራሲያን ጽሑፋቸውን ባስቸኳይ መመለስ ይኖርባቸዋል ።

ለ/ ደራሲያን ያልተለመደ ቃላትን ማስተዋወቅ በሚፈልጉበት ጊዜ በቃላቱ ሥር መሥመር እንዲያስቀምጡና የቃላቱን ፍቺ በግርጌ ማስታወሻ ወይንም በጉኑ እንዲገልጹ ይጠየቃሉ ።

ሸ/ ደራሲዎች ለሚያቀርቡት መረጃ ፣ ዜናና ለጽሑፎቻቸው ይዘት ተጠያቂዎች ናቸው ።

ቀ/ የመጽሔቱ ዕድሜ በአገልግሎት ገቢና በሥራ(በልገሥና) በሚገኘው ገቢ ላይ የተመሠረተ ለሌላ አገልግሎት የተቻላቸውን ያህል ድጋፍ እንዲያደርጉ ይጠበቃሉ ።